

Anledning til at komme ind paa en moden Overveelse af, hvorvidt man ikke skulde gaa over til at bygge Skibe udenfor Orlogsværftet, hvad der altsaa vilde have Værstets Nedlæggelse til Følge.

Den høitærede Minister udtalte, at Udvalget væsentlig havde havt to Grunde, som havde ledet dets Tanke i denne Retning. Den ene var Hensynet til Arbejdet, som det nu gik paa selve Værftet, og den anden var det Exempel, som kunde hentes fra England. — Den høitærede Minister yttrede ved denne Leilighed med Hensyn til den første Grund, at det vel ikke kunde negtes, at der havde fundet Feilregninger Sted paa Værftet, men at dette var en naturlig Følge deraf, at man fra et gammelt og prøvet System, som Værftet var kjendt med, nu var gaaet over til at bygge af et andet Materiale, efter andre Fordringer og paa en anden Maade. Jeg skal nu tilfulde erkjende, at dette er en meget væsentlig Omstændighed og en Omstændighed, som taler for, at man ikke let vil komme til at undgaa Feilregninger, samt at saadanne ville finde Sted saavel paa et stort Værft som paa et lille og saavel i den engelske som i den danske Marine. Men vist er det, at naar Englænderne bygge tyve Pantserfibe om Aaret, saa ville de trods Feiltagelserne dog have rig Leilighed til at faae Nytte af deres Pantserfibsbygning, medens en enkelt Feilregning for os, som kun bygge eet Pantserfib i 3 à 4 Aar, paa hvilket vi forbruge hele den ringe Kapital, som vi kunne affe til Pantserfibsbygning, vil være en Kalamitet. I en stor Marine vil en saadan Feilregning derimod kun være noget Forbigaaende. — Der var ogsaa et andet Moment, som den ærede Minister i denne Retning fremhævede, og det var, at, efterat Plannen til et Skib er lagt, saa finder der i Tidens Løb nye Forbedringer Sted, og der stilles nye Fordringer, og man gjør i den Anledning Forandringer ved den oprindelige Plan, hvorved man da let kommer til at bringe en Feil ind, som gjør, at Skibet er blevet ringere i det Hele, om man ogsaa i enkelte Henseender har afshjulpet nogle Mangler. Ogsaa dette er sandt, men det rammer ligeledes os i en høiere Grad ugunstig, netop fordi vi bruge en Tid

af 3—4 Aar til deri at bygge et enkelt Skib. Det er vist, at der ofte vil kunne gjøres Forbedringer og Forandringer, som ere ønskelige; men ligesaavist er det, at de Forbedringer og Forandringer, som vi have foretaget paa de to Skibe, som vi selv have bygget, have ledet til Misgreb og til at gjøre dem mindre sødygtige. Dette er altsaa atter en Kalamitet, som netop Pantserfibsbygningen paa et lille Værft naturligen fører med sig, men som det lille Værft og den lille Stat meget daarlig kunne taale. — Den høitærede Minister yttrede derhos, at man maatte have Betænkelse ved at nedlægge Orlogsværftet, da det dog vilde være nødvendigt at have et Værft til Reparationer. Jeg skal dertil bemærke, at, hvis man ikke havde et privat Værft i Landet til at bygge Sernskibe paa, saa maatte jeg give den høitærede Minister Ret heri. Naar man ikke kunde etablere Sernskibsbygningen paa et herværende privat Værft, saa maatte man i alt Fald have et Reparationsværft, thi man kunde selvfølgelig ikke være afhængig af et Reparationsværft andetsteds, hvorhen man da skulde sende det paa gjældende Skib, naar det var i en daarlig Tilstand, ja maasse i en saa daarlig Tilstand, at det ikke kunde naae det fremmede Værft. Det er der for ogsaa kun under den Forudsætning, at Udvalget har fremsat sin Tanke, at man vilde kunne fremme Arbejdet paa et privat Værft her og give dette et saadant Omfang, at Marinen ikke blot kunde overdrage det sine Nybygninger, men ogsaa sine Reparationer. — Den høitærede Minister yttrede endvidere, at Nybygningerne, naar de skulde foretages paa et privat Værft, maatte vente, til deres Nummer i Rækkefølgen kom, idet man ikke udelukkende vilde kunne beskæftige det private Værft, og den private Fabrikant altsaa maatte tage private Bestillinger med, efterhaanden som de kom, og saa lade Staten træde ind i dens Nummer. Ogsaa dette skal jeg indrømme, forudsat at man ikke skulde kunne sætte sig i en saadan Forbindelse med det private Værft, at man ved at overdrage det sine Bygninger fik en Garanti for, at Statens Skibe, naar det var denne magtpaaliggende, bleve byggede, som det hedder i Høiesteretsordningen, „ante omnes“;